Capitolul 3 – Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii

Introducere

Capitolul 3, Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii se referă la normele care reglementează eliminarea barierelor din calea comerțului cu servicii în Uniunea Europeană (UE).

Conform Raportului de Extindere al Comisiei Europene pentru anul 2025, Republica Moldova are **un anumit nivel de pregătire** în domeniul dreptului de stabilire și al libertății de a presta servicii. Țara a înregistrat **progrese bune**, în special prin continuarea alinierii la Directiva privind serviciile. Recomandările Comisiei din anul precedent au fost implementate parțial și rămân în continuare valabile. În special, este necesar să se continue alinierea cadrului normativ la cerințele Directivei privind recunoașterea calificărilor profesionale, în ceea ce privește cerințele minime de formare, precum și la prevederile Directivei privind facilitarea exercitării profesiei de avocat în mod permanent într-un alt stat membru decât cel în care a fost obținută calificarea și ale Directivei privind facilitarea exercitării efective de către avocați a libertății de a presta servicii. De asemenea, este necesară întreprinderea măsurilor corespunzătoare pentru alinierea la Directiva privind efectuarea testului de proporționalitate și continuarea alinierii legislației sectoriale naționale la Directiva privind serviciile.

Reformele în materie de reglementare au contribuit la alinierea cadrului juridic al Republicii Moldova la Directiva UE privind serviciile, însă sunt necesare mai multe progrese pentru a asigura conformitatea deplină și alinierea în continuare a legislației sectoriale la Directiva privind serviciile. Nu există bariere în calea dreptului de stabilire al persoanelor și al întreprinderilor străine și există un punct unic de contact pentru întreprinderile care își desfășoară activitatea. Recomandările Comisiei din anul precedent au fost parțial puse în aplicare și rămân valabile, în special, să continue alinierea legislației naționale la Directiva privind serviciile.

Serviciile reprezintă unul dintre factorii-cheie ai creșterii economice a Republicii Moldova, fiind unul dintre obiectivele Strategiei Naționale de Dezvoltare Economică 2030.

În acest scop, Guvernul urmărește, în permanență reducerea birocrației pentru antreprenori, încurajând astfel sectorul serviciilor să crească în viitor. Astfel, pe parcursul ultimilor 7 ani numărul actelor permisive impuse pentru autorizarea activității agenților economici a fost redus de la 416 la 152. Procesul de simplificare a condițiilor de desfășurare a activității de antreprenoriat urmează a fi continuat, revizuind legislația națională prin prisma prevederilor Directivei UE 123/2006 privind serviciile în cadrul pieței interne, cu scopul de a simplifica cerințele privind autorizarea prestatorilor de servicii, precum și corelarea legislației naționale cu cerințele UE privind autorizarea serviciilor.

Concomitent, se depun eforturi pentru ajustarea cerințelor privind calificările profesionale ale prestatorilor de servicii la legislația Uniunii Europene (UE). În rezultatul acestor activități se va facilita aderarea la Piața Internă a Uniunii Europene, ceea ce va constitui o oportunitate economică imensă de dezvoltare, diversificare și furnizare de servicii pentru prestatorii de servicii din Republica Moldova.

În procesul de evaluare (self-screening) al gradului de aliniere a legislației Republicii Moldova la acquis-ul UE și de pregătire a instituțiilor statului pentru aplicarea acestuia, au fost identificate 157 de acte UE pentru Capitolul 3.

Actele UE ce urmează a fi transpuse cuprind trei domenii cheie: dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii, recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale, serviciile poștale și livrarea de colete în Uniunea Europeană.

Ca urmare a examinării actelor respective în procesul de elaborare a proiectului Planului Național de Aderare (PNA), 67 dintre ele au fost considerate irelevante, de asemenea, 73 de acte UE se încadrează și au impact asupra mai multor capitole, respectiv, acestea sunt prevăzute și descrise în alte capitole.

Nivelul de aliniere a actelor UE Capitolul 3

32021D1827	*31977L0249*	*32018L0958*
31994L0022	*32009D0739*	*32015R0983*
31963L0474	*31986L0653*	
32006L0123	*32009D0767*	
32005L0036	*32018R1263*	
32018R0644	*31997L0067*	
31998L0005	*31977L0249*	

verde - (transpus total), galben (transpus parțial), alb (netranspus)

Capitolul 3 este gestionat de un grup de lucru interinstituțional, format din reprezentanți ai autorităților publice centrale, a instituțiilor subordonate acestora, a Parlamentului, a societății civile, și a partenerilor de dezvoltare.

Responsabilitatea generală pentru coordonarea Capitolului 3 îi revine Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED). Subsecvent, în sensul responsabilităților care derivă din actele UE incluse în Capitolul 3, e relevant de menționat următoarele autorități responsabile:

1. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED) - coordonează politicile referitoare la stabilirea/coordonarea regimurilor de autorizare pentru prestatorii de servicii, în general, precum și domeniile servicii poștale și livrare de colete, în particular.

2. Ministerul Educației și Cercetării (MEC) - coordonează politicile privind calificarea profesională a persoanelor fizice și juridice, prestatori de servicii.

3. Ministerul Sănătății (MS) - coordonează politicile de calificare profesională a prestatorilor de servicii vizați de profesiile reglementate în domeniul sănătății.

4. Ministerul Justiției (MJ) - coordonează politicile care vizează prestarea serviciilor de către avocați.

5. Agenția Servicii Publice (ASP) - Agenţia are misiunea de a coordona şi de a organiza activităţile orientate spre realizarea politicilor de stat şi prestarea serviciilor publice conform domeniilor de competenţă, asigurând accesibilitatea, calitatea serviciilor şi eficienţa prestării acestora.

6. Agenția de Guvernare Electronică (AGE) are scopul de îmbunătățire a calității actului de guvernare și a serviciilor publice prin aplicarea intensă a tehnologiilor informaționale şi de comunicații.

7. Agenţia Naţională pentru Reglementare în Comunicaţii Electronice şi Tehnologia Informaţiei (ANRCETI) reglementează activitatea în următoarele sectoare: comunicaţii electronice, tehnologia informaţiei şi comunicaţii poştale, precum și asigură implementarea strategiilor de dezvoltare a sectoarelor nominalizate şi supraveghează respectarea legislaţiei în domeniu de către furnizorii de pe pieţele de comunicaţii electronice și de servicii poștale.

Transpunerea actelor UE abordează recomandările pentru anul 2024 și anul 2025 al Comisiei Europene din Pachetul de Extindere a RM și sunt planificate în Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anul 2025 – 2029 (PNA). Având în vedere obiectivul strategic de armonizare, transpunerea integrală a actelor UE sus-menționate (Regulamente/Directive/Decizii) se planifică, conform contextului temporal, până cel târziu la 31 decembrie 2026 - pentru legile de bază și martie 2027 - pentru hotărâri de Guvern.

În transpunerea și implementarea legislației la Capitolul 3 există o serie de provocări care necesită o examinare mai detaliată și în scopul identificării de soluții orientate spre:

- Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice de a pune în aplicare în mod eficace Directiva privind serviciile și reglementările conexe prin asigurarea resurselor umane suplimentare, a expertizei tehnice, precum și consolidarea capacității tehnice limitate de a dezvolta și a pune în aplicare sisteme informaționale moderne și soluții digitale necesare pentru funcționarea eficientă a sectorului serviciilor;

- Provocări potențiale în ceea ce privește interoperabilitatea dintre sistemele informaționale naționale și platformele digitale de la nivelul UE;

- Dezvoltarea serviciilor poştale moderne şi competitive şi facilitarea utilizării eficiente a acestora în implementarea strategiilor naţionale de economie digitală;

- Punerea în aplicare a cadrului juridic necesar, standardizarea calificărilor şi raţionalizarea proceselor de autorizare a programelor de studii şi a calificărilor profesionale, care sunt esenţiale pentru recunoaşterea calificărilor profesionale;

- Resurse financiare limitate, în special în ceea ce priveşte formarea personalului şi crearea/ajustarea infrastructurii sistemelor informaţionale.

Pentru a face faţă acestor provocări şi a accelera integrarea, Moldova depune efort să consolideze participarea la grupurile de lucru ale experţilor UE privind serviciile, calificările profesionale şi cardul profesional european. Republica Moldova a obţinut statutul de Observator în cadrul Grupului de Experţi privind Directiva 123/2006/CE, ceea ce va permite să beneficiem de schimbul de cunoştinţe, să consolidăm capacitatea instituţională şi să aliniem mai bine legislaţia noastră naţională la standardele UE.

Cu privire la alinierea legislaţiei naţionale la acquis-ul Uniunii Europene, menţionăm că în agenda de screening bilateral au fost incluse 9 acte UE, dintre care 6 Directive şi 3 Regulamente, repartizate conform domeniilor cheie (sub-capitole):

1. Dreptul de stabilire şi libertatea de a presta servicii
2. Recunoaşterea reciprocă a calificărilor profesionale
3. Servicii poştale şi livrare de colete.

1. Dreptul de stabilire şi libertatea de a presta servicii

1.1. Prezentarea generală a situaţiei

Libertatea de a presta servicii este una dintre cele patru libertăţi fundamentale care permit funcţionarea pieţei unice a UE, împreună cu libertatea de circulaţie a mărfurilor, a lucrătorilor şi a capitalului. Libera circulaţie a serviciilor permite companiilor să ofere servicii în orice stat membru al UE, indiferent de ţara unde îşi au sediul. Această libertate facilitează o mai bună alocare a resurselor, promovează competitivitatea, noi oportunităţi de afaceri, esenţiale pentru o dezvoltare continuă a Republicii Moldova.

Acest sub-capitol prevede un singur act UE de bază în Agenda de screening bilateral, şi anume: Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieţei interne (32006L0123).

1.1.1. Cadrul legislativ

Legea 282/2024 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii şi libertatea de a furniza servicii reprezintă o transpunere fidelă a Directivei 2006/123/CE în vederea stabilirii unui cadru normativ naţional (denumit în Directivă „regim de autorizare”) care va fi utilizat pentru reevaluarea întregului cadru normativ sectorial în vederea armonizării acestuia cu acquis-ul UE.

Acte transpuse integral

Cu referire la acte transpuse integral, putem menționa că nu există acte UE transpuse și implementate integral în legislația națională.

Totodată, în ceea ce vizează alinierea legislației naționale la normele Uniunii Europene pe partea dreptului de stabilire, precum și libertatea de a presta servicii, Parlamentul RM a adoptat Legea nr. 282/2024 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii, care transpune prevederile Directivei 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne și creează cadrul legal intern necesar pentru implementarea prevederilor acesteia.

În același timp, pentru implementarea prevederilor Directivei 2006/123/CE și ale Legii nr. 282/2024, este necesară revizuirea legislației orizontale, precum și a tuturor actelor normative naționale sectoriale care se referă la autorizarea prestatorilor de servicii, pentru a identifica prevederile care nu sunt conforme Directivei 2006/123/CE și a modifica actele respective, asigurând condiții echitabile de acces pe piața UE prestatorilor de servicii din Republica Moldova, dar și accesul prestatorilor de servicii din țările membre UE pe piața de servicii a Republicii Moldova. În acest sens, în PNA au fost definite acțiuni concrete pentru a dezvolta cadrul legal necesar și ulterior a implementa acele prevederi.

În context, au fost întreprinse acțiuni concrete, și anume:

1) a fost identificată și contractată asistență externă pentru efectuarea evaluării (screening-ul) legislației orizontale și sectoriale, pe domenii de competență;
2) a fost creat Grupul de lucru interinstituțional în vederea alinierii legislației naționale la Directiva 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne
3) a fost lansat procesul de screening al legislației sectoriale;
4) au fost organizate întâlniri ale experților cu reprezentanți ai unor autorități publice centrale, pe domenii de competență, pentru a explica aspectele neclare în identificarea actelor normative care cad sub incidența Directivei 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne și ale Legii nr. 282/2024 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii;
5) a fost organizată o ședință cu Grupul de lucru interinstituțional în vederea alinierii legislației naționale la Directiva 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne, la care experții au propus și discutat acțiunile ce urmează a fi întreprinse în vederea alinierii legislației naționale la Directiva 2006/123/CE privind serviciile.

Se estimează finalizarea procesului de screening al legislației sectoriale în luna martie 2026. În urma acestuia va fi elaborat Raportul privind analiza cadrului normativ național referitor la alinierea legislației sectoriale la prevederile Directivei 2006/123/CE (Legea nr. 282/2024). Raportul va conține lista actelor normative vizate, cu indicarea normelor ce necesită modificare. Pe baza Raportului de Screening al legislației naționale va fi întocmită Foaia de parcurs pentru alinierea legislației la Legea nr. 282/2024 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii.

Rubricile Acte transpuse parțial și Acte netranspuse nu sunt aplicabile în contextul gradului de transpunere al Directivei 2006/123/CE.

1.1.2. Cadrul administrativ

Coordonarea sectorului de prestare a serviciilor este în sarcina Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, care, în cooperare cu Agenția de Guvernare Electronică și Agenția Servicii Publice urmează să asigure cadrul normativ necesar alinierii sectorului de servicii la piața unică a UE. Subsecvent, transpunerea și implementarea legislației conexe prevederilor Directivei 2006/123/CE este, conform unor estimări prealabile, în competența a peste 60 de autorități și instituții subordonate acestora. Concomitent, în actualizarea și implementarea cadrului normativ este antrenat și mediul de afaceri.

În acest sens, subdiviziunea relevantă din cadrul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării în domeniul respectiv este Direcția politici de dezvoltare a antreprenoriatului, subordonată unui secretar de stat responsabil de domeniul reglementării și dezvoltării mediului de afaceri. La momentul actual, Direcția politici de dezvoltare a antreprenoriatului dispune de 6 (șase) persoane angajate, dintre care un angajat este responsabil de domeniul respectiv.

Totodată, conform recomandărilor experților, pentru a asigura coordonarea procesului de aliniere a legislației sectoriale la Directiva 2006/123/CE, dar și procesul continuu de monitorizare după aderare, inclusiv prin asigurarea funcționării Punctului unic de contact (Ghișeul unic) și a Punctului unic de legătură pe domeniul prestărilor de servicii, este necesară crearea unei subdiviziuni în cadrul MDED cu atribuțiile menționate.

1.2. Planuri de viitor

1.2.1. Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea sectorului serviciilor, sunt preconizate următoarele acțiuni:

1) adoptarea și implementarea legii de transpunere a Directivei 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne - Legea nr. 282/2024 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii;

2) adoptarea unui proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 282/2024, alte acte normative) în vederea stabilirii atribuțiilor APC în alinierea legislației la Directiva 2006/123/CE și rolurile în SIA GEAP și Punctul unic de legătură (IMI);

3) modificarea reglementărilor existente și/sau elaborarea, după caz, a noi acte normative în vederea corelării cu legislația UE referitoare la servicii;

4) elaborarea și aprobarea unui proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor acte normative (privind unele măsuri de coordonare a autorităților competente și instituire a Ghișeului unic);

5) elaborarea și aprobarea unui proiect de Hotărâre de Guvern privind stabilirea mecanismului de cooperare administrativă în cadrul Sistemului de informare al pieței interne (IMI) referitor la prestarea de servicii).

1.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea Directivei 2006/123/CE, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea și aprobarea unei foi de parcurs privind implementarea Legii nr. 282/2024, care va conține:

- Identificarea și evaluarea tuturor actelor normative care conțin prevederi referitoare la autorizarea prestatorilor de servicii;

- Identificarea prevederilor din actele evaluate care nu sunt conforme cu prevederile Legii nr. 282/2024 (Directivei 2006/123/CE) și elaborarea Raportului privind analiza cadrului normativ național în ceea ce privește alinierea legislației sectoriale la prevederile Directivei 2006/123/CE (Legii nr. 282/2024;

- Revizuirea procedurilor de autorizare pentru toate serviciile reglementate de Directivă și modificarea tuturor actelor normative în scopul excluderii normelor care nu sunt conforme cu prevederile Directivei 2006/123/CE.

- Instituirea și operaționalizarea Punctului unic de legătură și completarea statelor de funcții ale autorităților cu unități de personal responsabil de furnizarea informației prin intermediul Punctului Unic de Legătură (Sistemului IMI).

- Instruirea unităților de personal responsabile de implementarea Legii nr. 282/2024 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii (implementarea Directivei 2006/123/CE), inclusiv asigurarea colaborării cu statele UE prin intermediul Sistemului IMI.

- Reconfigurarea funcționalităților Portalului guvernamental al serviciilor publice necesare îndeplinirii rolului de Ghișeu Unic.

1.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile totale pentru transpunerea și implementarea prevederilor Directivei 2006/123/CE privind serviciile în cadrul pieței interne sunt estimate, conform calculelor preliminare, la **11 720,0 mii lei**.

Acțiunile normative planificate vizează consolidarea cadrului juridic necesar aplicării Directivei 2006/123/CE, inclusiv clarificarea atribuțiilor autorităților publice competente, instituirea și operaționalizarea mecanismelor de coordonare interinstituțională, precum și reglementarea funcționării Ghișeului Unic și a cooperării administrative prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne (IMI). De asemenea, se urmărește ajustarea cadrului legislativ conex pentru asigurarea coerenței și eficienței procesului de aliniere a legislației naționale la cerințele acquis-ului UE în domeniul serviciilor. Costurile totale aferente acțiunilor normative sunt estimate la **1 420,0 mii lei**.

Costurile aferente **acțiunilor de implementare** sunt estimate la **10 300,0 mii lei** și includ realizarea unor reforme esențiale, precum elaborarea și aprobarea Foii de parcurs pentru aplicarea Legii nr. 282/2024 privind libertatea de stabilire și prestarea de servicii, implementarea măsurilor pentru funcționarea Ghișeului Unic, reconfigurarea Portalului guvernamental al

serviciilor publice, precum și dezvoltarea și operarea mecanismelor de cooperare administrativă între autorități. Pentru partea neacoperită a costurilor urmează a fi identificate surse de finanțare, inclusiv prin atragerea asistenței externe.

2. Recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale

2.1. Prezentarea generală a situației

Recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale este o componentă fundamentală pentru integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană. Aceasta va permite cetățenilor Republicii Moldova să-și exercite profesiile și să valorifice competențele pe întreaga piața muncii UE.

Conform Raportului de Extindere al Comisiei Europene pentru anul 2025, Republica Moldova și-a armonizat parțial legislația cu Directiva UE privind recunoașterea calificărilor profesionale.

Recomandările Comisiei din anul precedent au fost implementate parțial și rămân în continuare valabile. În special, este necesar să se continue alinierea cadrului normativ la cerințele Directivei privind recunoașterea calificărilor profesionale, în ceea ce privește cerințele minime de formare, precum și la prevederile Directivei privind facilitarea exercitării profesiei de avocat în mod permanent într-un alt stat membru decât cel în care a fost obținută calificarea și ale Directivei privind facilitarea exercitării efective de către avocați a libertății de a presta servicii. De asemenea, este necesar să fie întreprinse măsurile necesare pentru alinierea la Directiva privind efectuarea testului de proporționalitate.

În acest sens, au fost deja întreprinse unele acțiuni relevante, precum: elaborarea și aprobarea proiectului de Hotărâre de Guvern privind criteriile minime de formare și criteriile de evaluare pentru autorizarea de funcționare provizorie și acreditarea programelor de studii superioare în domeniile Medicină, Stomatologie, Farmacie, Asistență medicală generală, Moașe, Medicină veterinară, Arhitectură, precum și a programului de studii profesional tehnice postsecundare non-terțiare de Moașe; elaborarea și aprobarea prin Ordin al ministrului educației și cercetării a standardelor de calificare pentru profesiile reglementate Medicină, Stomatologie, Farmacie, Asistență medicală generală, Moașă, în conformitate cu prevederile Cadrului Național al Calificărilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 330/2023 și a Directivei 2005/36/EC privind recunoașterea calificărilor profesionale.

2.1.1. Cadrul legislativ

În Agenda reuniunii de screening bilateral acest sub-capitol conține următoarele 5 acte UE:

1) Directiva 2005/36/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale (32005L0036).

2) Directiva (UE) 2018/958 a Parlamentului European și a Consiliului din 28 iunie 2018 privind efectuarea unui test de proporționalitate înainte de adoptarea unor noi reglementări referitoare la profesii (32018L0958).

3) Directiva 98/5/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 1998 privind facilitarea exercitării profesiei de avocat în mod permanent într-un alt stat membru decât cel în care a fost obținută calificarea (31998L0005).

4) Directiva 77/249/CEE a Consiliului din 22 martie 1977 privind facilitarea exercitării efective de către avocați a libertății de a presta servicii (31977L0249).

5) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/983 al Comisiei din 24 iunie 2015 privind procedura de eliberare a cardului profesional european și aplicarea mecanismului de alertă în temeiul Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului (32015R0983).

Acte transpuse integral

La etapa actuală, nu sunt acte UE transpuse integral în legislația națională în ceea ce privește domeniul de recunoaștere reciprocă a calificărilor profesionale.

Acte transpuse parțial

Următoarele acte UE sunt transpuse parțial:

- Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale: prevederi similare prevederilor din Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale se conțin în mai multe acte naţionale, precum Codul Educației, Cadrul Național al Calificărilor, și altele. De asemenea, pentru toate profesiile reglementate vizate de Directiva 2005/36/CE, au fost aprobate cerințele minime de formare prin HG nr. 485/2025 privind criteriile minime de formare și criteriile de evaluare pentru autorizarea de funcționare provizorie și acreditarea programelor de studii superioare în domeniile Medicină, Stomatologie, Farmacie, Asistență medicală generală, Moașe, Medicină veterinară, Arhitectură, precum și a programului de studii profesional tehnice postsecundare non-terțiare de Moașe;
- Directiva 98/5/CE privind facilitarea exercitării profesiei de avocat în mod permanent într-un alt stat membru decât cel în care a fost obținută calificarea;
- Directiva 77/249/CEE privind facilitarea exercitării efective de către avocați a libertății de a presta servicii: cadrul legislativ specific în domeniu se regăsește în Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură.

Acte netranspuse

Urmează să fie transpuse în cadrul juridic național:

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/983 al Comisiei din 24 iunie 2015 privind procedura de eliberare a cardului profesional european și aplicarea mecanismului de alertă în temeiul Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului.
- Directiva (UE) 2018/958 a Parlamentului European și a Consiliului din 28 iunie 2018 privind efectuarea unui test de proporționalitate înainte de adoptarea unor noi

reglementări referitoare la profesii (32018L0958) urmează a fi transpusă integral în proiectul de Lege privind recunoașterea calificărilor profesionale.

2.1.2. Cadrul administrativ

Rolul de autoritate coordonatoare a domeniului calificărilor profesionale aparține Ministerului Educației și Cercetării. De asemenea, un rol important le revine autorităților responsabile de profesiile reglementate, și anume: Ministerului Sănătății, Ministerului Justiției, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. Având în vedere faptul că domeniul este unul destul de complex, în transpunerea și implementarea legislației conexe calificărilor profesionale este antrenat un număr vast de autorități, instituții de formare profesională, organizații și asociații de specialitate.

Subdiviziunea din cadrul Ministerului Educației și Cercetării responsabilă de elaborarea politicilor și cadrului normativ în domeniul respectiv este Direcția cadrul național al calificărilor, cu 7 persoane angajate, dintre care 3 persoane sunt responsabile de recunoașterea calificărilor profesionale.

2.2. Planuri de viitor

2.2.1. Planuri legislative

Pentru a asigura recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale, vom ajusta cadrul normativ național la legislația UE, în special pentru a asigura conformitatea cu prevederile Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale, a Directivei 2018/958/CE privind testele de proporționalitate și a Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/983 al Comisiei din 24 iunie 2015 privind procedura de eliberare a cardului profesional european și aplicarea mecanismului de alertă în temeiul Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului. În acest scop, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea și aprobarea unui proiect de Lege cu privire la recunoașterea calificărilor profesionale, în vederea transpunerii Directivei (EU) 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale și a Directivei 2018/958 privind efectuarea unui test de proporționalitate înainte de adoptarea unor noi reglementări referitoare la profesii;

- Elaborarea și aprobarea unui proiect de Lege privind facilitarea exercitării profesiei de avocat (modificarea Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură);

- Elaborarea și aprobarea unui proiect de hotărâre de Guvern cu privire la desemnarea autorității coordonatoare și a autorităților competente de eliberarea cardului profesional european și aplicarea mecanismului de alertă;

- Elaborarea și aprobarea unui proiect de hotărâre de Guvern cu privire la recunoaşterea experienţei profesionale;

- Elaborarea și aprobarea unui Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea exercitării profesiunilor medico-sanitare și farmaceutice), în vederea transpunerii Directivei (EU) 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale;

- Elaborarea și aprobarea Ordinului de ajustare a Nomenclatorului specialităților pentru pregătirea postuniversitară prin studii de rezidențiat, aprobat prin Ordinul MS nr. 175 din 23 decembrie 2015 și modificat prin ordinul MSMPS nr. 589 din 14 mai 2018;

- Elaborarea și aprobarea unui Proiect Hotărâre de Guvern privind instituirea unității de certificare a cadrelor medicale și aprobarea Regulamentului de funcționare a acestuia;

- Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 24/2024 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional de evidență a resurselor umane în sistemul sănătății (SIERUSS);

- Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea HG 146/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării cu completarea funcțiilor privind exercitarea rolului de coordonator național al activităților autorităților competente pentru recunoașterea calificărilor profesionale obținute într-un stat membru al Uniunii Europene, într-un stat al Spațiului Economic European și în Confederația Elvețiană și privind exercitarea rolului de Centru de asistență privind recunoașterea calificărilor profesionale.

- Proiect de Hotărâre de Guvern de modificare a HG nr. 485/2025 pentru alinierea la prevederile Directivei delegate (UE) 225/1223 a Comisiei din 10 aprilie 2025 de modificare a Directivei 2005/36/EC Directiva a Consiliului în ceea ce privește cerințele minime în materie de formare pentru profesia de Medic veterinar.

- Modificarea reglementărilor existente și elaborarea de noi acte legislative în vederea alinierii la cerințele UE.

2.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale prin implementarea prevederilor Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale, a Directivei 2018/958/CE privind testele de proporționalitate și a Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/983 al Comisiei din 24 iunie 2015 privind procedura de eliberare a cardului profesional european și aplicarea mecanismului de alertă în temeiul Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Modificarea reglementărilor existente și elaborarea de noi acte legislative în vederea alinierii la cerințele UE;

- Standardizarea calificărilor și raționalizarea recunoașterii diplomelor/certificatelor;

- Simplificarea proceselor de autorizare a programelor de studii și a calificărilor profesionale;

- Dezvoltarea cadrului juridic pentru punerea în aplicare a cardului profesional european;

- Dezvoltarea cadrului juridic pentru introducerea unui mecanism de alertă;

- Instruirea personalului de resurse umane din domeniul medical în materie de certificare, precum și instituirea unei unități responsabile de certificarea cadrelor medicale;

- Aprobarea listei profesiilor reglementate, cu descrierea activităților specifice fiecărei profesii și fundamentarea necesității reglementării acestora;

- Elaborarea, coordonarea interinstituțională și aprobarea programelor de studii aliniate la criteriile minime de formare, în conformitate cu prevederile HG nr. 485/2025.

2.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile totale pentru transpunerea și implementarea actelor Uniunii Europene din sub-capitolul „Recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale" sunt estimate la **11 804,9 mii lei**.

Acțiunile normative planificate au drept scop consolidarea cadrului legislativ privind recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale, clarificarea atribuțiilor autorităților publice competente, instituirea și funcționarea unităților de certificare, alinierea legislației naționale la directivele UE aplicabile și ajustarea cadrului legislativ privind exercitarea profesiilor medico-sanitare și farmaceutice. Costurile totale aferente acțiunilor normative sunt estimate la **1 193,5 mii lei**, toate fiind acoperite din bugetul de stat.

Costurile aferente **acțiunilor de implementare** se ridică la **10 611,4 mii lei** și includ instituirea și funcționarea unității de certificare a cadrelor medicale, instruirea personalului implicat în procesele de certificare, dezvoltarea și implementarea de noi module ale sistemului informațional SIERUSS, aprobarea listei profesiilor reglementate și elaborarea programelor de studii aliniate la criteriile minime de formare, conform prevederilor HG nr. 485/2025.

3. Servicii poştale și livrare de colete

3.1. Prezentarea generală a situației

Conform Raportului de Extindere al Comisiei Europene pentru anul 2025, în domeniul serviciilor poştale, Republica Moldova înregistrează un nivel ridicat de aliniere la acquis-ul Uniunii Europene, inclusiv la Directiva privind serviciile poștale și la Regulamentul privind serviciile de livrare transfrontalieră de colete. În prezent, sunt în curs activități de armonizare a aspectelor legislative încă nealiniate, în special în ceea ce privește finanțarea serviciului poștal universal. Totodată, anexa la Acordul de Asociere/Zona de Liber Schimb Aprofundată și Cuprinzătoare (AA/DCFTA), referitoare la normele aplicabile serviciilor poștale și de curierat, a fost actualizată. Comisia Europeană recomandă ca Republica Moldova să continue punerea în aplicare a noilor norme privind funcționarea pieței serviciilor poștale.

3.1.1. Cadrul legislativ

Agenda pentru reuniunea de screening bilateral conține următoarele 3 acte UE la acest sub-capitol:

1) Directiva 97/67/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciului (31997L0067).

2) Regulamentul (UE) 2018/644 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 aprilie 2018 privind serviciile de livrare transfrontalieră de colete (32018R0644).

3) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1263 al Comisiei din 20 septembrie 2018 de stabilire a formularelor pentru transmiterea informațiilor de către furnizorii de servicii de livrare de colete în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/644 al Parlamentului European și al Consiliului (32018R1263).

Acte transpuse integral

Cu referire la actele transpuse integral, putem menționa că nu există acte ale UE din Agenda de screening bilateral transpuse și implementate integral în legislația națională. Totodată, putem menționa Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1827 a Comisiei din 18 octombrie 2021 privind standardele pentru serviciile poștale și îmbunătățirea calității serviciului în sprijinul Directivei 97/67/CE a Parlamentului European și a Consiliului care a fost transpusă integral prin Hotărârea Guvernului nr. 1226/2016 cu privire la standardele de calitate în ceea ce privește serviciul poștal universal, modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 555/2024.

Acte transpuse parțial

Următoarele acte UE sunt transpuse parțial:

Directiva 97/67/CE privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciului: legislația națională este aliniată la Directiva UE privind serviciile poștale 97/67/CE, modificată prin Directivele 2002/39/CE și 2008/6/CE, cu excepția prevederilor privind mecanismul de finanțare pentru furnizarea serviciului universal.

Regulamentul (UE) 2018/644 privind serviciile de livrare transfrontalieră de colete a fost transpus prin modificarea Legii comunicațiilor poștale nr. 36/2016.

Transpunerea Regulamentului a conferit Agenției Naționale de Reglementare pentru Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI) noi sarcini în ceea ce privește:

- Publicarea pe site-ul oficial, până la data de 31 martie a fiecărui an calendaristic, a tarifelor pentru serviciile, furnizate de prestatorii de servicii de livrare a coletelor poștale;
- Evaluarea tarifelor pentru serviciile poştale internaţionale de livrare a coletelor, care intră în obligaţia USO.

În vederea implementării Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/1263 al Comisiei din 20 septembrie 2018 de stabilire a formularelor de transmitere a informațiilor de către prestatorii de servicii de livrare a coletelor în temeiul Regulamentului (UE) 2018/644 al Parlamentului European și al Consiliului, urmează a fi modificate următoarele acte:

- Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 60/2023 privind raportarea datelor statistice de către furnizorii de servicii poștale;

- Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 59/2023 privind prezentarea listei tarifelor aplicabile serviciilor de livrare de colete poștale.

În vederea punerii în aplicare a prevederilor articolelor 5 și 6 din Regulamentul (UE) 2018/644, comparatorul de servicii poștale a fost plasat pe site-ul ANRCETI. Această comparație include tarifele aplicate de furnizorii de servicii de livrare a coletelor poștale, începând cu 1 ianuarie 2024, pentru trimiterile poștale individuale supuse măsurilor de transparență a prețurilor și evaluării;

Acte netranspuse la acest sub-capitol nu există.

3.1.2. Cadrul administrativ

Organul central de specialitate al administraţiei publice în domeniul comunicaţiilor poştale este Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării care elaborează și promovează politica statului în domeniul comunicațiilor poștale, iar autoritatea de reglementare în acest domeniu este Agenţia Naţională pentru Reglementare în Comunicaţii Electronice şi Tehnologia Informaţiei (Direcția Juridică, Autorizare și Control, cu 4 unități de personal; Direcția Reglementare și Analiză, cu 3 unități de personal). Subdiviziunea din cadrul MDED responsabilă de elaborarea politicilor și cadrului normativ în domeniul respectiv este Direcția politici în domeniul comunicațiilor electronice și poștale, cu 6 persoane angajate, dintre care un angajat este responsabil de comunicațiile poștale.

3.2. Planuri de viitor

3.2.1. Planuri legislative.

Pentru armonizarea deplină a cadrului legal național în domeniul comunicațiilor poștale cu Directiva 97/67/CE privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciului și a Regulamentului (UE) 2018/644 privind serviciile de livrare transfrontalieră de colete, urmează a fi modificată Legea nr. 36/2016 privind comunicațiile poștale. În acest scop, proiectul Programului național de aderare conține elaborarea unui proiect de Lege privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale și a serviciilor de livrare transfrontalieră de colete (modificarea Legii nr. 36/2016 privind comunicațiile poștale).

Totodată, pentru asigurarea implementării Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/1263 al Comisiei din 20 septembrie 2018 de stabilire a formularelor pentru transmiterea informațiilor de către furnizorii de servicii de livrare de colete în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/644 al Parlamentului European și al Consiliului se vor modifica Hotărârea nr. 60/2023 a Agenției Naționale de Reglementare pentru Comunicații Electronice și Tehnologia Informației a Republicii Moldova privind raportarea datelor statistice de către furnizorii de servicii poștale și Hotărârea nr. 59/2023 privind prezentarea listei tarifelor aplicabile serviciilor de livrare de colete poștale.

3.2.2 Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Modernizarea serviciilor poștale și a livrărilor de colete urmează a fi asigurată prin implementarea Programului de dezvoltare a serviciilor poștale moderne și competitive.

Este de remarcat faptul că nu există impedimente legislative sau procedurale pentru livrarea transfrontalieră a coletelor.

Procesul de vămuire a trimiterilor poștale a fost digitalizat prin implementarea modulelor necesare în IS „ASYCUDA World”. Acestea includ modulul „Manifest” (declarație vamală poștală cu setul de date redus H6) și declarația poștală CN22/23.

În consecință, nouă operatori poștali au implementat deja ajustările necesare la sistemele lor informaționale pentru a permite transmiterea datelor preliminare către Serviciul Vamal din ASYCUDA World.

În plus, Serviciul Vamal intenționează să dezvolte o soluție tehnică pentru externalizarea declarației vamale cu un set redus de date pe pagina sa oficială. Acest lucru va facilita completarea și depunerea declarației vamale direct de către declarant (destinatarul trimiterii poștale). Destinatarul va avea apoi opțiunea de a declara singur coletul la import sau de a apela la serviciile unui reprezentant vamal, costul acestor servicii urmând a fi suportat de destinatar.

3.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile totale pentru realizarea măsurilor propuse în cadrul sub-capitolului privind serviciile poștale sunt estimate, conform calculelor preliminare, la **481 705,1 mii lei**.

Acțiunile normative planificate vizează elaborarea și adoptarea cadrului legislativ și normativ necesar dezvoltării pieței interne a serviciilor poștale și a serviciilor de livrare transfrontalieră de colete, precum și ajustarea actelor existente privind raportarea datelor statistice de către furnizorii de servicii poștale. Costurile totale aferente acțiunilor normative sunt estimate la **204,1 mii lei**, toate fiind acoperite din bugetul de stat.

Costurile aferente **acțiunilor de implementare** se ridică la **481 516,0 mii lei**, din care 77 275,0 mii lei vor fi acoperiți din bugetul de stat, iar pentru partea neacoperită urmează a fi identificate surse de finanțare. Aceste costuri includ implementarea Programului de dezvoltare a serviciilor poștale moderne și competitive și măsurile necesare pentru operaționalizarea și modernizarea serviciilor în conformitate cu cadrul normativ aprobat.

4. Anexe

Anexa A

Anexa B